

Körmendi–Csák

Zbierka súčasného maďarského výtvarného umenia

Východoslovenská galéria

Hlavná č. 27, Košice

Körmendi-Csák

Zbierka súčasného maďarského výtvarného umenia

11. apríla 2006 – 21. mája 2006

Kassa – egy élhető város

A KORTÁRS MAGYAR MŰVÉSZET EGY SZELETÉNEK BEMUTATKOZÁSA
ENNEK AZ ÉLHETŐSÉGNEK ÉS SZERETHETŐSÉGNEK JEGYÉBEN

Kassa az európai kultúra folyamatosságának és nem csupán az építészeti kontinuitásának kiemelkedő városa, valami olyan csoda, amely Turun, Krakkó, Riga, Tallin, Munkács és Sárospatak szellemi örökségének ötvöző kohója.

Kassa regionális központ történelmi háttérrel; minden gondolati újra fogékony, legyen az akkor a kereszténység vagy később éppen a reformáció. Ha megállsz Genfben a reformáció emlékművénél, amelynek jelentősen nagy része a kassai fal, arra kell gondolnod, hogy milyen igaz ma is a költő: „Mert így vagy úgy, de megalkuvás nincsen, mert a langyosat kiköpi az isten.” Ez lehetne az egyik jel-szava a most itt a Kassai Dóm szomszédságában a „Kelet-Szlovák Nemzeti Galériában” bemutatkozó kortárs magyar képzőművészeti gyűjteménynek is, amely reprezentatív válogatás az elmúlt fél évszázad legjelentősebb magyar művészek és műveik köréből.

A képzőművészet közép-európai családja sokáig a francia, majd az amerikai hegemonia miatt ha árnyaltan is, de árnyékba került, fokozta ezt a vasfüggöny kultúrát megnyomorító hatása is. Óhatatlanul kedvezőtlen volt a személyi kultusz indirekt átvetülése a „szocreál” szűrőjén a művészetekre.

Egészen bizonyos azonban, mert ma már tudjuk és nem csupán valószínűsítjük, hogy „szabadság hó alatt” szintjén élt egy igazi művészet számos képviselőjével, töretlen hittel és kitartással, amely a kor értékes gondolataiból táplálkozott, a tényleges kérdésekre kereste a helyes választ. Ez a művészet persze nem azonos a totalitárius politikai rendszer fizetett ellenzékének körével sem, ma még talán nem is teljességgel átváltható, mindenesetre egyik oka lehet az elmúlt évszázad virulens művészettörténete átírásának, amit manapság egyre több újabban fölmerült ismeret indokol.

Amit ma tudunk erről, az feltétlenül több, mint amit korábban tudtunk és feltétlenül kevesebb, mint amit majd csak ezután fogunk tudni. És így van ez akkor is, ha a felgyorsult időben, a tudományos és technikai forradalom korában szinte lehetetlen.

Mi a sort feltétlenül az u.n. „Európai Iskolával” kezdenénk, amely a második világháborút követően néhány évben virágzott a képzőművészetben és került háttérbe a fordulat évének nevezett időtől. Ez az irányzat felejtethetetlenül örökre felvetült mára már a

menyei égboltra. Képviselői már szinte kivétel nélkül elhunytak, akár itthon, akár idegenben éltek.

Kokas Ignác Kossuth-díjas festőművész professzor méltán a legnépszerűbb és újat alkotó megkapta a Táncsics Mihály díjat és az idén rendezik a Műcsarnokban az életmű-kiállítását.

Michal Hajnal festőművész cseh, de talán még inkább kassai szlovák művész, bár születésileg magyarországi, kiváló adottságú festő, Barcsay tanítvány, de hosszú gyakorlata, nagy praxisa miatt méltán van rajta a New York-i sztrádán. Szeretnénk őt nagyon elégedettnek, sikerei beérését látni. Kassán szinte mindenki ismeri őt.

Kassa élhető város. Szlovák unokatestvérem, aki 1968 után Ausztráliában tűnt el, itt Kassán akkoriban megújult. Kicserélődött. Őcsém keresztapja kezdte el a zöld mezőn a kelet-szlovák fémmű építését, kassai nagynéném 1956-ban Budapesten minden eseményen ott volt.

A művelődés gyökerei a kultúrtörténet hagyományai a tudomány és a művészetek visszaadják közép-kelet Európának azt, ami Kassán már létező, az élhető környezetet. Egyik legkiemelkedőbb képviselőjük kétségkívül a közelmúltban elhunyt Gyarmathy Tihamér volt, akinek évtizedes szándékos elhallgattatása után még módja volt megélni saját reneszánszát, átvenni a Kossuth-díjat, a Művészeti Akadémiai tagságot és megélni a róla szóló általunk kiadott monográfia szerkesztését.

Az ő körébe tartozott az az Orosz Gellért, aki mára az igazi avant garde képviselőjévé nőtte ki magát, de az 1956 utáni hamarosan bezárt modern műcsarnoki kiállítási termekben kívül nemigen volt lehetősége a megmutatkozásra.

Az európai Cobra csoport egyik szó szerinti előfutára volt Hegyi György, a legendás Schönberger Armand unokaöccse, a két név rokonsága magyarosítás terméke.

A legkiválóbb művészeink a német és osztrák hagyományok őrzői és folytatói. Expresszivitásukat olykor ténylegesen meg nem értés, olykor pedig a művészi kenyérharc szorította háttérbe, Sváby Lajos professzor úr, kétszeres rektor, Kossuth-díjas festőművész alkotásait nagy magyar múzeumok és a legjobb gyűjtemények őrzik. Prima Primissima-díjas.

Lóránt János ennek az expresszivitásnak egyik reprezentánsa.

Részben az expresszivitás volt a Kossuth-díjas Schéner Mihály festészete gyökereinek egyik alapja, később a magyar pop art megalapítója, polihisztor művész, festő, szobrász, grafikus, keramikus, játékkervező. A kiváló költő, Nagy László szerint „kalapgyűjtő művész”. Az összeurópai művészet legnagyobb egyesítője, Békés-saba díszpolgára, a Magyar Művészeti Akadémia nagy öregje. Ő maga a Viharsarok szülötte, a magyarországi szlovákok pátriájából való, felfedezője mintegy negyven éve az a londoni Estorik, aki Vityebszki. Schéner a meghatározó és zseniális.

A már nem olyan fiatalok között az ezerarcú, de gondolkodásban örökifjú Papp Oszkár az egyik legérdekesebb és talán illusztrációi révén a legismertebb művész. Ő a tőlünk nyugatra elterjedtebb szabadkőműves páholy tagja, mint ilyen Sophie Antipoliszi kiállít-sunk egyik gazdája.

A magyar művészeti élet igazán gazdag nemcsak irányzatokban és a különböző generációk egymás mellett élésében, de azon ma-gányos művészegyéniségekben is, akik nem skatulyázhatóak be se-hova, akik magányos óriások.

„Havas üstöküket jégsapkás viharkölykök hada cibálja”

Ilyen a most elhunyt Mácsai István, a maga finom szürrealiz-musával, Veress Pál merész technikai újításaival, a Kossuth-díjas Schrammel Imre szobrászművész keramikus, az éppen általános is-mertséghez jutó Turcsán Miklós, a kiváló szobrász Nagy Sándor és a betonszobrász Gábor Magda, Paizs László modern anyagaival és méltán világhírével.

De ide tartozik Haraszty István, a mobilok nagy magyar atyja, és a felvidéki születésű Csáji Attila, a fényművész, Kepes képviselője.

Palotás József szobrászművész professzor úr remek anyagai, briliáns mesterségbeli tudása, tanultsága bátorsággal és humaniz-mussal párosul. Évtizedek óta barátja és művésztársa Birkás István, az ő patriotizmusa talán a legpéldamutatóbb.

Van néhány olyan iparművész, akinek egész élete és munkássá-ga a műfaj határainak áttörésével járt, az üvegművész Buczkó György, Erdei Sándor, a keramikus Schrammel Imre.

Szintén része gyűjteményünknek Dienes Gábor professzor, szürrealista, a ma legkeresettebb magyar festő és a különleges adottságú szobrászművész Katona Zsuzsa néhány alkotása.

És ott vannak a fiatalok, Giricz Máté és társai.

Van mai magyar kortárs művészet, és boldog, aki e művek kö-zött élhet. Mi tehát boldogok vagyunk. Három alkotó felnőtt gyer-mekünk és hovatovább nyolc unokánk van, mind válogatott tehet-ségek. Ha reggel fölkelünk, akár Budapesten, akár Sopron óváro-sában, szemünket kinyitjuk, válogatott műalkotásokban gyönyör-ködhetünk. Körülfog és átjár a szépség. Az igaz varázslat.

Szabados Árpád, a Képzőművészeti Egyetem rektora két ciklu-son keresztül.

Klimó Károly Sade Marquis lapjai a budapesti Francia Intézet ki-állításáról került hozzánk, érdekessége, hogy német kiadó meg-rendelésére készült.

Kassa, ez a csodálatos város, a világörökségének része, az élhe-tő és megújításunkra mindig kész épített emberi környezet kiemelkedően szép példája. Azt reméljük, hogy az a kortárs művé-szet, aminek mi egy kis szeletét hoztuk ide, megörvendezteti a vá-ros és környékének lakóit, fiatalságát, és seniorjait.

Csák Máté

Mihály Schéner

Ignác Kokas

Lajos Sváby

Imre Schrammel

János Lóránt

Árpád Szabados

Michal Hajnal

Sándor Erdei

Attila Csáji

László Gyémánt

József Baska

László Balogh

Adorján Attila

Jeruzsálemi utca, olaj, vászon, 110 x 140 cm
Kisvárosi vasárnap délután, olaj, vászon, 100 x 120 cm
Öltönyök, olaj, vászon, 100 x 120 cm

Balogh László

Síkok, 1999, akril, vászon, 100 x 120 cm
Elmúlás, 1998, akril, vászon, 70 x 70 cm
Jel, 2000, akril, vászon, 50 x 40 cm
Jelek, 2003, akril, vászon, 120 x 100 cm

Baska József

A múlt, 2003, olaj, vászon, 80 x 150 cm
Összetört múlt, 2003, olaj, vászon, 80 x 150 cm
Parázsló múlt, 2003, olaj, vászon, 80 x 150 cm

Birkás István

Kunmadarasra gondolkodok II., 2004, vegyes technika, fa, 135 x 85 cm, j.k.l.: BI
Kunmadarasra gondolkodok I., 2004, vegyes technika, fa, 135 x 85 cm, j.j.l.: BI
Kunmadarasra gondolkodok III., 2005, vegyes technika, fa, 135 x 85 cm, j.j.f.: BI
Álló figura I., fa, 160 x 38 x 13 cm
Álló figura III., fa, 160 x 38 x 13 cm

Buczkó György

Háromszög, 1990, üveg, 12 x 81 x 84 cm
Írott jel III., 1996, rézkarc, üveg, 64 cm

Budahelyi Tibor

Delta üveggel, 1996., fém, üveg, 30 x 30 x 6 cm, j:BT 96.
Acél iskola üveggel, 2000, acél, üveg, 60 x 50 x 50 cm
Hintózó, 1996, fém, üveg, 25 x 60 x 70 cm

Csáji Attila

Sivatag II., 1970, vegyes technika, farost lemez, j.j.l.: Csáji Attila
Gau-Dela, 1973, vegyestechnika, farostlemez, 82 x 69 cm, j.: h.: Csáji Attila 1973
Kőtábla helyett II, 1973, olaj, farost, 85 x 101 cm
Ageba II., 1973, olaj, farost, 68 x 82 cm
Kék, 1973, olaj, farost, 64 x 67 cm

Dienes Gábor

Nő szobrommal, 2005, vegyes technika, farost, 71 x 135 cm, j.b.l.: DG 2005
Epreskertben – főiskolai korrigált tanulmány, 2001, vegyes technika, papír, 100 x 70 cm, j.j.l.: DG2001
Állatbarátok, 2001, vegyes technika, papír, 73 x 70 cm, j.j.l.: DG2001
Paródia, 2000, vegyes technika, papír, 110 x 200 cm, j.j.l.: DG2000
Ölélés, 1998, vegyes technika, papír, 100 x 70 cm, j.j.l.: DG 98

Erdei Sándor

Menyasszony, 2004, öntött üveg, 64 x 35 x 15 cm
Kék kiszebaba, öntött üveg, 125 x 30 x 10 cm,
Obsitos, 2001, rogyasztott üveg, 105 x 12 x 11 cm
Király, 2000, öntött üveg, 92 x 17 x 22 cm

Gádor Magda

Madár, 1995, festett beton, 30 x 50 x 28 cm, j.n.
Vita, 1995, festett beton, 19 x 19 x 22 cm, j.n.
Győztes, 1998, festett beton, 28 x 80 x 18 cm, j.n.
Fenyegetés, 1975, festett beton, 36 x 20 x 25 cm, j.n.
Labirintus, 1998, festett beton, 31 x 19 x 19 cm.
J.: Gádor Magda

Giricz Máté

Zoo, 2005, olaj, akril, vászon, 200 x 140 cm, j.j.l.: G
Gyomorforgató, 2005, olaj, akril, vászon, 200 x 140 cm, j.j.l.: G

Gyarmathy Tihamér

Az ember és ami körülveszi (A kozmosz), 1985, olaj, vászon, 120 x 200 cm, j.: h.: Gyarmathy Tihamér 1985 V. VI.
Metamorfózis, 1960, olaj, farost, 122x 50 cm, j.b.l.: Gyarmathy T. 1960.
Növényi formák égitesttel, 1958, olaj, farost, 122 x 70 cm, j.h.: Gyarmathy 1958
Kétneműek, 1959, olaj, farost, 127,3 x 73,3 cm, j.j.f.: Gyarmathy T. 959.
Atompusztulás, 1960, olaj, farost, 79 x 122,5 cm, j.h.: Gyarmathy 1960.
Kegytárgyak, 1962, olaj, farost, 125 x 70,8 cm, j.k.: Gyarmathy 1962.
Körök és viszonylatok, 1971, olaj, vászon, 62 x 100 cm, j.: h.: Gyarmathy 971
Centrális sugárzású kompozíció, 1981, olaj, vászon, 80 x 100 cm, j.: h.: Gyarmathy Tihamér 981
Konstellációk, 1976, olaj, vászon, 80 x 50 cm,

Gyémánt László

Erőátvitel, 2000, olaj, vászon, 140 x 260 cm, j.n.

Hajnal Mihály

Halványodó nap, 2001, olaj, vászon, 110 x 110 cm, j.l.: Hajnal M 2001
Erupció, 2001, olaj, vászon, 110 x 110 cm, j.l.: Hajnal M 2001
Arany bolygó, 2001, olaj, vászon, 110 x 110 cm, j.l.: Hajnal M 2001
Komédiások bárkája, 1998, olaj, vászon, 100 x 100 cm, j.l.: Hajnal M 1998

Harasztý István

A gömb dinamizmusa II., 1994, kovácsolt vas, acél, vörös réz, bronz mobil, 40 cm, j.l.k.: Harasztý
Mutató kép, 1996, vegyes technika, 70 x 120 x 10 cm, j.j.l.: Harasztý István 1996
Annofónia, 1995, fa, réz, vas mobil, 96 x 122 x 7 cm, j.b.: Harasztý István

Hecker Péter

Andi kombájnon nyuszival, 2001, olaj, vászon, 144 x 110 cm, j.: h. Hecker 2001
Sanyi úgy csinál a zuhanyrózsával, mintha telefonálna, 1999, olaj, vászon, 153 x 198 cm

Katona Zsuzsa

Maszk, 2001, dió fa, faragás, 62,5 x 43 x 10 cm, j.: a.: K.ZS
Szent Katalin, 2001, fa, 40 cm, j.: a.: K.ZS.

Kínai, 2001, fa, 44 cm, j.: a.: K.ZS.
Törpe, 2001, fa, 36,5 cm, j.: a.: K.ZS.

Kerényi Jenő

Dante és Vergilius az alvilágban, 1974, bronz, 38 x 47 cm,
j.h.: KJ 74

Klimó Károly

Marquis de Sade illusztrációk, 1988, 12 darabból álló sorozat,
vegyes technika, 75 x 56 cm

Kokas Ignác

Ég és föld között, 1991, plextoll, farost, 107 x 102 cm
Éjszaka születése, 2000, plextoll, farost, 107 x 102 cm
Sétáló madár, 1999, plextoll, farost, 116 x 161 cm
Teremtés utáni valahányban, 2000, plextoll, farost,
137 x 167 cm

Lóránt János

Traktoros és hitvese, 1992, olaj, vászon, 100 x 150 cm
Keresztelő Szent János, 1991, olaj, vászon, 100 x 150 cm
Gátőr a vízben, 1991, olaj, vászon, 100 x 130 cm
Na hát?!, 1999, olaj, vászon, 80 x 100 cm, j.b.l.: L.J.99

Mácsai István

Háború, 1961, olaj, farostlemez, 70 x 105 cm,
j.j.l.: Mácsai 1961
Az ajtó, 1971, olaj, farost, 50 x 80 cm, j.b.l.: Mácsai 77
Pesti halál, 1978, olaj, farost, 50 x 80 cm, j.j.l.: Mácsai 78
A repülőgép, 2000, olaj, vászon, 80 x 60 cm, j.j.l.: Mácsai 2000
Tengeri csendélet, 1965, olaj, farost, 70 x 40 cm, j.j.l.: Mácsai

Márkus Péter

Pygmalion, fa szobor, 1992, 90 x 72 x 45 cm
Harapófogó, 1989, fa szobor, 150 x 110 x 40 cm
Start, 1994, fa szobor, 100 x 35 x 125 cm
Felütés, 1994, fa szobor, 150 x 110 x 40 cm

Molnár Gabriella

Támasz, 2006, kőcserép, rozsdamentes acél, 50 cm
Kis kék, kőcserép-patinázott vörösréz

Nagy Sándor

Kőből szabadult – Fekvő Vénusz, 1965, mészko,
42 x 72 x 18 cm, j.n.
Kőből szabadult – Vénusz V., 1965, mészko,
95 x 19 x 8 cm, j.n.
Kőből szabadult – Vénusz kezekkel., 1965, mészko,
121 x 28 x 13 cm, j.n.
Fából született VI., 2004, fa, 138 x 20 x 20 cm

Orosz Gellért

Fekete (mágikus) centrum, 1981-1983, akril, vászon,
120 x 120 cm, j.h.: Orosz G.
3+6, 1978-1988, akril, vászon, 120 x 120 cm, j.: h.: Orosz G.
9-4, 1980, akril, vászon, 120 x 120 cm

Palotás József

Vágy, 2005, festett bronz
Magány, 2005, festett bronz

Fájdalom, 2005, festett bronz
Álom, 2005, festett bronz
Hajnal (Fehér menyét), 2005, festett bronz
Befelé néző, 2003, festett, bronz, 206 x 41 x 42 cm

Papp Oszkár

Fej I., 1966, olaj, karton, 30 x 25 cm, j.b.f.: Papp O. 66
Fej II., 1965, olaj, karton, 25 x 30 cm, j.b.l.: Papp O. 65
Fej III., 1971, olaj, karton, 30 x 25 cm, j.j.l.: Papp O. 71
Fej IV., 1966, olaj, karton, 25 x 30 cm, j.j.f.: Papp O. 66

Schéner Mihály

Gyűrt és csurgatott, 1965, olaj, kátrány, gyűrt vászon,
applikált műanyag, farostlemez, 90 x 60 cm,
j.j.l.: Schéner 1965
Gyűrt és csurgatott, Vénusszal, 1965-1966, olaj, kátrány,
gyűrt vászon, farost, festett faplasztika, 100 x 70 cm, j.: h.:
Schéner
Lineáris és csurgatott, 1968, olaj, kátrány, papír, farost,
110 x 80 cm, j.j.l.: Schéner 68.
Három figura, 1965, olaj, farost, műanyag aplikáció, vegyes
technika, 74 x 122 cm, j.b.l.: Schéner 1965
Huszár roham, 1968, olaj, farost, 123 x 175 cm, j.n.
Győz a mézeskalácshuszár, 1966, olaj, farost, 75 x 80 cm,
j.j.l.: Schéner

Schrammel Imre

Múzsák, 1989, raku kerámia, 45 x 45 x 27 cm
Árnyak, 1993, kő cserép, 1 240 °C, 98 cm
Minotaurusz trónol

Sváby Lajos

Nem messze tőlünk, 1993, olaj, vászon, 100 x 120 cm,
j.b.l.: Sváby 93
Jelenet, 1997, olaj, vászon, 90 x 100 cm, k.l.: Sváby 97
Hármas portré, 1994, olaj, vászon, 100 x 100 cm j.: n.
Dürer nyuszikája felmászott a sárga vakramára, 1995,
olaj, vászon, 100 x 120 cm
Hommage a XX. század, 2003, olaj, vászon, 105 x 120 cm

Szabados Árpád

Csendélet, 2001, akril, vászon, 120 x 90 cm
Fekete cicám, 2001, akril, vászon, 120 x 90 cm
Hommage á Bartók I., akril, vászon, 120 x 90 cm
Bartók variációk I-VI. 6 darabból álló sorozat, 2000,
akril, vászon, 50 x 35 cm
Kutyás, 2004, akril, vászon, 150 x 120 cm

Szabó Zoltán

Apám, 1970, szén, karton, 130 x 110 cm, j.n.
Anyám, 1960, szén, karton, 130 x 110 cm, j.n.
A megfeszített, 1987, olaj, farost, 180 x 222 cm,
j.b.l.: Szabó Zoltán 87

Várnagy Ildikó

Totemoszlop, 2000, öntött, festett vas, 150 x 50 x 50 cm
Zöld növény, 2000, öntött, festett vas, 150 cm

Prehľad uskutočnených výstav zo súbornej zbierky Körmendi–Csák

Wiesbaden Hessenský parlament, 23. septembra–24. októbra 1992
výstavu zahájil Mátyás Szűrös, prvý prezident po zmene režimu

Königswinter (Bonn) Vzdelávacie centrum CDU, 9. novembra–30. novembra 1992
výstavu zahájil Dr. József Hargitai, Generálny konzul Maďarskej republiky

Schloss Farrah, Zeltweg, 15. augusta–26. septembra 1993
výstavu zahájil Dr. Edita Silbel, Generálna konzulka Maďarskej republiky

Grossburgwedel Hannover, Art Club, 12. novembra–12. decembra 1994
výstavu zahájil historička umenia, grófka Ulrika Bathusy-Huck

Budapešť Galéria súčasného maďarského umenia – Pálffyho palác
8. decembra 1996–1. januára 1998

Ženeva, Sídlo organizácie WIPO pri OSN, novembra 1997
výstavu zahájil Prezident Maďarskej republiky Árpád Göncz

Viedeň palác OSN, 27. júna–17. júla 1998
výstavu zahájil Kofi Annan, Generálny tajomník OSN

Győr, Múzeum umenia, 20. júla–20. augusta 1998
výstavu zahájil Miklós Bendzsel, prezident patentového úradu

Szolnok, Múzeum Jánosa Damjanicha, 1998
výstavu zahájil László Donáth, poslanec Maďarského parlamentu

Rumunsko Csíkszereda, Múzeum Sziki Székelyho, júl–august 1999
výstavu zahájil Dr. Gábor Pogány, historik umenia

Rumunsko Szepsiszentgyörgy, september–október 1999
výstavu zahájil Dr. Gábor Pogány, historik umenia

Ženeva Palác OSN, 18–27. októbra 2000
výstavu zahájil minister kultúry Zoltán Rockenbauer

Tallin, Múzeum umenia, 17. augusta–9. septembra 2001
výstavu zahájil Anu Livak, riaditeľka Múzea umeni

Eisenstadt, Burgenlandische Landesgalerie Eisenstadt,
22. novembra–23. decembra 2005

Košice, Východoslovenská galéria, 11. apríl–20. mája 2005
výstavu zahájil Dr. Etele Baráth, minister pre EU

Trvalá výstava zbierok Körmendi–Csák je umiestnená v meste Soprony, Templom u. 18.

Titulná strana: Gyarmathy Tihamér: Metamorfózy, olej na preglejke, 122x50 cm, 1960

Zadná strana obalu: Súborná zbierka Körmendi–Csák v meste Soprony

KÖRMENDI-CSÁK GYŰJTEMÉNY, SOPRON

H-9400 Sopron, Templom u.18. • Telefon: (+36-99) 524-012 Fax: (+36-99) 524-013 • e-mail: kormendigaleria@mail.datanet.hu • www.kormendigaleria.hu

